

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15, P15

Psalmi – תהלים *t^ehillîm*

Služite Gospodinu u veselju (Ps 100)

The image displays a musical score for the hymn 'Služite Gospodinu u veselju (Ps 100)'. The score is written in treble clef, D major (two sharps), and 4/4 time. It consists of two staves of music. The first staff begins with a D chord and contains the lyrics 'Slu - ži - te Go - spo - di - nu u ve - se - lju,'. The second staff begins with a G chord and contains the lyrics 'slu - ži - te Go - spo - di - nu u ve - se - lju!'. The chords are indicated by letters above the notes: D, A, D, D7 on the first staff, and G, D, A, D on the second staff. The melody is simple and repetitive, using quarter and eighth notes.

D A D D7

Slu - ži - te Go - spo - di - nu u ve - se - lju,

G D A D

slu - ži - te Go - spo - di - nu u ve - se - lju!

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15, P14

Tp1120 Biblijska egzegeza: Psalmi i Mudrosne knjige

**Poklad biblijske mudrosti u jezgri SZ-a
Ljetni semestar ak. g. 2023./24.**

Niko Bilić SJ

amdg.eu → nastava → FTI

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15, P15

Psalmi – תהלים *t^ehillîm*

Molitvene pjesme
Upravni govor Bogu

Zbirka

- U HB na početku *Spisa*
 - Usp. Lk 24,44:
Zakon, Prorici, Psalmi
 - U LXX i Vg. Job
- 150 psalama – prema odlomcima Tore
- Pripadaju pojedinim likovima
- “pjesmarica” drugoga Hrama
 - Osnovna podjela (Westermann):
- hvale i prošnje

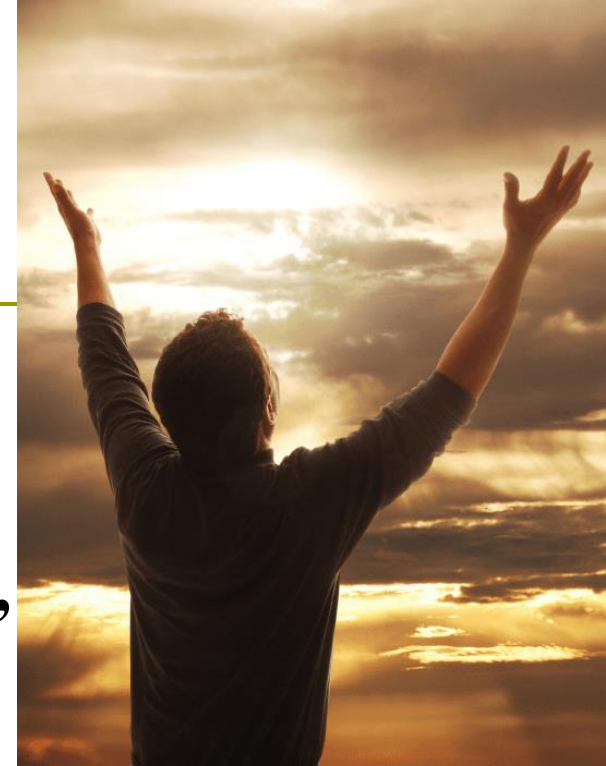
Klasifikacija po sadržaju

- ❑ 1. Hvalospjevi – *t^ehillîm* (npr. Ps 145)
- ❑ 2. tužaljke – osobne; zajedničke
- ❑ 3. zahvala naroda
- ❑ 4. ostali:
 - *Proročko eshatološki*
 - ❑ *Bog kraljuje npr. ps 47; 93; 96-99.*
 - ❑ *Sionske pjesme npr. ps 46; 48; 76.*
 - ❑ *Mesijanski psalmi npr. ps 2; 45; 72; 89; 110; 132*
 - *Poučni*
 - ❑ *Bog je dobar čistima srcem (Ps 73)*
 - ❑ *“Maskil” (npr. Ps 78):
Poslušaj moju toru!*

Biblijski Psalmi

- hebr. poezija: *paralelizam*
- Ps 91,1
 - a Ti što **prebivaš** pod zaštitom **Višnjega**,
 - b što **počivaš** u sjeni **Svemogućega**
- Ps 89,2 (pronađite *paralelizam*!)
 - O ljubavi Jahvinoj pjevat ću dovijeka,
 - Kroza sva koljena vjernost ću tvoju naviještati
 - “Ljubav” (3. l) = “vjernost” (2.l)
 - “Pjevati” = “naviještati”
 - “Dovijeka” = “kroza sva koljena”

Knjiga psalama

□ 150 od poetskih tekstova

□ drugi *psalmi* u Bibliji:

■ Izl 15,1–18

■ hvalospjev na Crvenom moru;

■ Pnz 32

■ Mojsijeva oprostajna pjesma;

■ Suci 5

■ Deborin i Barakov hvalospjev;

■ 1 Sam 2,1–10:

■ Anin hvalospjev;

■ 2 Sam 23,1–7:

■ Davidova oprostajna pjesma;

■ Iz 12:

■ zahvalnica spašenih;

■ Jn 2,3–10:

■ Jonina molitva

■ Jdt 16:

■ Juditin hvalospjev

□ Knjiga tužaljki

□ Iz 40-55; Jr; Job

Brojanje

- **LXX i Vulgata:**
- **U tradiciji (u liturgiji)**
- **Danas/studijski:**
- **prijevod s izvornika (HB)**
- **LXX spaja:**
- **Ps 9+10**
Ps 114+115
- **LXX razdvaja:**
- **Ps 116 i Ps 147 u 2 dijela**
- **= veći broj odgovara izvorniku**

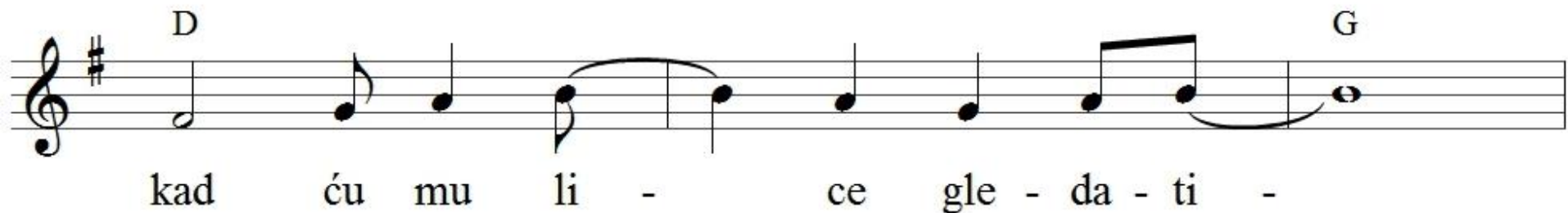
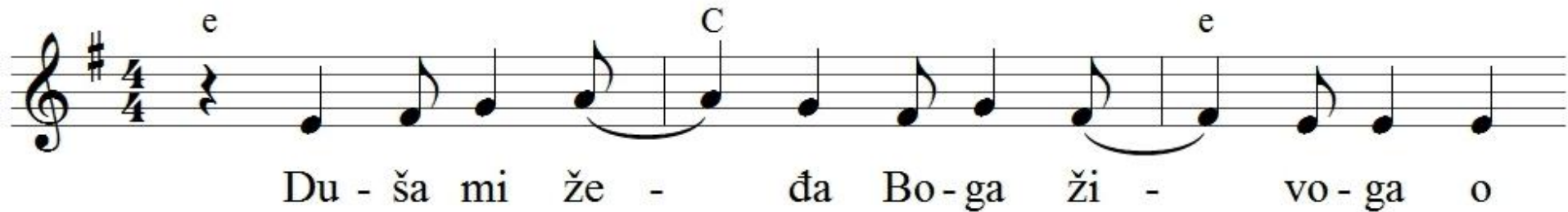
HB

LXX

- ps 1–8
 - ps 9–10
 - ps 11–113
 - ps 114–115
 - ps 116,1–9
 - ps 116,10–19
 - ps 117–146
 - ps 147,1–11
 - ps 147,12–20
 - ps 148–150
 -
- ps 9
 - ps 10–112
 - ps 113
 - ps 114
 - ps 115
 - ps 116–145
 - ps 146
 - ps 147
 - ps 148–150
 - ps 151

Duša mi žeda (Ps 42/43)

Ustroj Psaltira (E. Zenger)

□ analiza kao i kod ostalih knjiga

- Tekstualna “jedinica” u cjelini

□ 1) niz: npr. Ps 3-14

- ps 3-7 tužaljke i prošnje
- ps 8 hvalospjev
- ps 9-14 tužaljke i prošnje

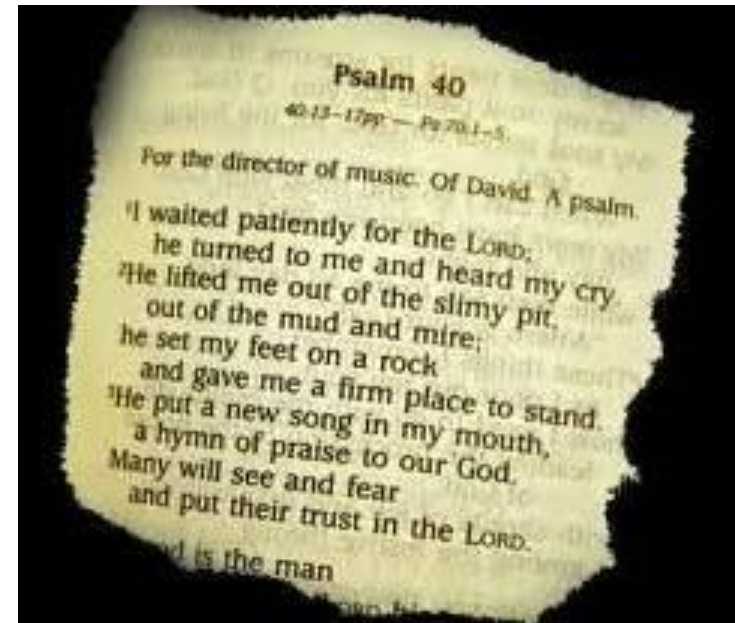
- okvir u 3,9 i 14,7:

- “spas” i “narod” (+2x “Izrael” 14,7)

□ 2) struktura cijele zbirke

- ps 1s i 146-150 = okvir
- kraljevski psalmi: mreža

□ 3) “naslovi” čine *skupine* (npr. 42-49. 73-77) →

Skupine psalama

psalmi sinova Korahovih	42–49	84s.87s
Tužaljka	42/43 (ja) – 44 (mi)	84 (ja) – 85 (mi)
Odgovor (Božji)	45–48	87
Tužaljka	49 (ja)	88 (ja)

Asafovi psalmi	73–77	78–83
pouka	73	78
tužaljka	74 (mi)	79s (mi)
odgovor (Božji)	75s	81s
tužaljka	77 (ja)	83 (ja)

Poredane skupine

- Ps 42-49:
- Korahovi sinovi
 - Ps 50:
- Asaf
 - Ps 51-72:
- David
- Ps 73-78:
- Asaf
 - Ps 84-88:
- Korahovi sinovi

A	B	C	B	A
psalmi Korahovih sinova	Asafov psalam	Davidovi psalmi	Asafovi psalmi	psalmi Korahovih sinova
42-49	50	51-72	73-83	84-88

Davidova uloga

- **Koliko *Davidovih* psalama?**
- **73**
 - Pjesnik-molitelj – progonjen, spašen
 - U ps 108-110.138-145?
 - “novi David”
- **Uz “Davidov” još i “dodatak”**
 - npr. ps 51 ili 59 ili 63
- **13 psalama + biografska bilješka**
 - Slično u našem životu?
- **cio psaltir Davidov duhovni dnevnik**
 - Povijesni i mesijanski

Pet knjiga psalama

□ podjela blagoslovnim formulama

- Ps 41,14; 72,18s; 89,53; 106,48

- Zajednička tema?

- Blagoslov: Bog, Božje ime

- Struktura?

- 3x “Amen, Amen”; 2x “odvijek a dovijek”: početak i kraj

- Dinamika:

- Sva zemlja – sredina; sav narod, Aleluja! – kraj

□ knjige:

- ps 3–41.42–72.73–89.90–106.107–145

- okvir 1s; 146-150

- Mojsije dao 5 knjiga Zakona, a David

- 5 knjiga Psalama

- ps 1 hermeneutički ključ – tema:

- *Zakon Gospodnji v2 – psalmi: Davidova Tora*

